

8. Лунеев В.В. Правовое регулирование общественных отношений – важный фактор предупреждения организованной и коррупционной преступности: тез. докл. // Государство и право. – 2001. – № 5. – С. 110-116.

9. Игошев К.Ю., Шмаров И.В. Социальные аспекты предупреждения правонарушений (проблемы социального контроля). – М.: Юрид. лит., 1980. – 184 с.

10. Теоретические основы предупреждения преступлений / отв. ред. В.К. Звирбуль и др. – М.: Юрид. лит., 1977. – 287 с.

Доброскок А.Ю.,

здобувач кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗАПОБІГАННЯ ВАНДАЛІЗМУ В УКРАЇНІ

Політичні та соціально-економічні зміни в Україні значно посилили вплив негативних тенденцій злочинності та інших фонових явищ, які з нею безпосередньо пов'язані. Особливу тривогу на сьогодні викликають різні форми та способи порушення громадського порядку, зокрема прояви вандалізму з боку некерованої частини населення. Слід підкреслити, що за умов реформування практично всіх сторін життя українського суспільства, формування демократичної правової держави, боротьба з кримінальними правопорушеннями, які посягають на громадський порядок, набуває особливої актуальності.

Як відомо, вандалізм тягне за собою суттєві фінансові, матеріальні та соціальні витрати. Термін “вандалізм” походить від назви давньогерманського племені вандалів, що у 455 році розграбували Рим, знищивши також багато пам'яток античної і християнської культури. Одне з сучасних джерел визначає особу вандала, як такого, “що навмисно чи внаслідок неуцтва руйнує власність, що належить іншій особі

суспільства”. Тобто це хуліган, який псує суспільну, приватну чи комунальну власність[1].

Зокрема, закордонні дослідники констатують, що за останні десятиліття в Європі й Америці відбувається зростання числа різних проявів вандалізму. Так, за даними статистики в сполучених штатах Америки за вандалізм щорічно заарештовується близько 200 тис. чоловік. В цих країнах це переважно такі види вандалізму: псування поштових скриньок; наїзд на газони і посіви; биття скла у будинках. Фінансові збитки від вандалізму в країнах Європи величезні. Щоденні матеріальні утрати від вандалізму в Голландії складають 4 млн. доларів. Так в 2012 році збитки Лондонського метро від вандалізму склали 15 млн. доларів, французьких національних залізниць — 18 млн.доларів[2]. А загальний збиток від вандалізму в США перевищує 2-ох мільярд доларів у рік.

Водночас, щороку майже з небезпечною закономірністю, міжнародна кримінальна статистика в різних країнах, незалежно від їх політичної, економічної і культурної ситуації, фіксує значну кількість злочинів, які кваліфікуються як умисне знищення або пошкодження майна, шляхів сполучення і транспортних засобів, пошкодження релігійних споруд чи культових будинків, осквернення або знищення релігійних святинь, наруга над державними символами, могилами тощо.

На жаль, така статистика в Україні майже не обраховується та не фіксується, особливо на сьогоднішній день. Тільки на Закарпатті в містечку Берегове нещодавно на вулицях зникло 68 каналізаційних люків і 189 ґрат для зливу дощової води. Всі наслідки списали на невідомих осіб, але, лише вони, нанесли місту збиток на загальну суму в 315 тисяч гривень. Отже, у великих містах цю суму можна сміливо множити на десять і більше[3].

Якщо проаналізувати ситуацію, не лише матеріальні збитки вандалізму мають явно негативні соціальні наслідки, що впливають на емоційний стан особистості. Значною кількістю громадян підпали сміття, розбите скло, хуліганські написи та малюнки сприймаються як симптом соціальної деградації, що у

свою чергу породжує у людей почуття страху, ненависті, агресії й а іноді і вразливості. З огляду на політичну ситуацію, що склалася на сьогодні деякі види вандалізму (наприклад, псування культурних пам'яток, символів, написів, що містять агресивні висловлення) здатні спровокувати навіть політичні або соціальні конфлікти.

На жаль, в усьому світі випадки вандалізму не завжди враховуються статистикою. І навіть у країнах з розвинутою системою соціальної статистики не існує обліку багатьох форм вандалізму, наприклад, псування майна в школах. У нас такий облік не ведеться взагалі. Карне переслідування за вандалізм уведено недавно, і юридична практика застосування покарання за даний злочин досі не розроблена. В Україні вандалізм найчастіше кваліфікують як дрібне хуліганство. Тому вандалам здебільшого вдається відкупитися незначними штрафними санкціями.

На сьогодні уникнути актів вандалізму стало значно важче, але практиками вже зроблені деякі стратегії (тактики) боротьби з цим соціальним явищем. Одним з таких є відеоспостереження, адже більшість руйнувань відбуваються саме в тих місцях, що сприймаються як недоступні для стороннього спостереження.

Разом з тим, як показує практика найбільш діючими способами запобігання вандалізму є профілактичні заходи. В першу чергу, це виховна робота з перенесенням можливих деструктивних дій у просоціальне русло. Зокрема, значна кількість кримінологічних та кримінально-правових досліджень показують, що акцент на санкціях найчастіше викликає відповідне збільшення вандалізму та кримінальної агресії.

На жаль сьогодні, в Україні більшість актів вандалізму так чи інакше пов'язані з політичними подіями в країні, вони часом навіть заохочуються тими, хто насправді має закликати утримуватися від деструктивних дій. Це в певній мірі ідеологічний вандалізм. При ідеологічному вандалізмі, коли руйнівник переслідує соціальні чи політичні цілі, об'єктом руйнування є певний тип влади, соціальні інститути чи

національні групи. Соціальні революції і катаклізми зазвичай супроводжуються посиленням цього різновиду вандалізму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандурка А. М. Вандалізм / А. М. Бандурка, А. Ф. Зелінский. – Харків. Університет внутрішніх справ, 1996. – 198 с.
2. Grand Larousse encyclopedique T. 10. Paris: Librairie Larousse, - 1984.с.27
3. Ростомян Л.С. Кримінально-правові вияви вандалізму: криміналістичний аналіз / Л.С. Ростомян // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ.-2007. - №2. - С. 94-102.

Мельниченко Л.М.,
ад'юнкт кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ КРАДІЖОК, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Злочинність серед неповнолітніх - це проблема, без сумніву, всього нашого суспільства, кожного із нас. За даними державної служби статистики України сьогодні в країні проживає 13 млн. дітей.

У наслідок непростих соціально-економічних умов, які супроводжують сучасний період розвитку України, ми можемо виділити такі основні тенденції злочинності:

1.) тенденція зростання злочинності серед неповнолітніх, особливо крадіжок. За даними загально інформаційного відділу кримінальної міліції у справах дітей ГУ МВС України в м. Києві за 2013, на обліку перебуває 169 неповнолітніх. За 2014 рік вже перебуває 141 дитина та й на даний час їх чисельність продовжує зростати.